

6.1.4 Meede IV: Innovaatilised kogukondlikud lahendused sotsiaalhoolekandes, elanike sotsiaalne toimetulek ja kaasatus

Meetme rakendamise vajadus:

- Tegevuspiirkonnas elanike vananemine ja sellega kaasnev hoolduskoormuse ja kõrvalabi vajaduse kasv.
- Meeste ja naiste keskmise eluea suurest erinevusest tulenevalt üksikute leibkondade suur arv ja pereliikmeid hooldavate isikute suur hoolduskoormus nii oma jõupingutuste kui õendus- või isikuhooldusteenuste tasumise näol.
- Hajaasustus ja elanike madal asustustihedus, suur sotsiaal-majanduslik ja piirkondlik ebavõrdsus, kõrged elamiskulud maal ja teenuste kättesaadavuse sõltuvus transpordiühendustest ja abistajate olemasolust.
- Elanike tagasihoidlikud sissetulekud, erinevused tervisenäitajates sugude ja hariduse lõikes, süvenev varaline kihistumine võivad kaasa tuua väärtuskonfliktide probleemid, samas piiratud võimalused ühiskonnaelus aktiivselt osaleda.

Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas perioodiks 2021-2027 on eraldi prioriteetne suund sotsiaalsele innovatsioonile. Soovitakse luua innovatiivsed kogukondlikud lahendused sotsiaalhoolekandes, et muuta elanikele teenused kvaliteetsemaks ja kättesaadavamaks, osutada teenuseid senisest isikukesksemalt ja taskukohasemalt. Vaata ka ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027⁴⁵. Euroopa Sotsiaalfond+ vahendite kasutamisel on **kaks laiemat eesmärki**:

- Pikaajalise hoolduse teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine.
- Inimväärikuse tagamine ning sotsiaalse kaasatuse suurendamine.

Meetme sihtrühmaks (lõppkasusaajaks) on kohaliku tegevusrühma piirkonna inimesed alates vanusest 16.

Meetmega parandatakse võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele, sealhulgas lisandväärtuse andmist isikukesksetele teenustele. Toetatakse paremat hakkamasaamist toimetulekuraskuses ja suure hoolduskoormusega inimestel ning üksi elavatel leibkonna liikmetel. Arendatakse paindlikke hooldusteenuseid, et vähendada pereliikmete hoolduskoormust ja võimaldada erivajadusega inimeste aktiivset osalemist tööturul ja ühiskonnaelus.

Lisaks laiendatakse sotsiaalkaitstesüsteemi toimimise tõhusust ja vastupanuvõimet kriisides toimetulekuks. Parendatakse teenuste kättesaadavust ja mitmekesisust (sealhulgas vaimse ja füüsilise puudega inimestele) ning juurdepääsu pikaajalise hoolduse teenustele. Selleks võetakse kasutusele ka uudseid tehnoloogilisi lahendusi.

Erilist tähelepanu pööratakse tuge vajavate inimeste kaasamiseks kogukonnaellu, toetades neile jõukohaseid tegevusi ja luues eeldusi väärikaks eluks. Samuti toetatakse piirkonnas vabatahtlikku tegevust, et pakkuda elanikele suuremat inimväärikust ja sotsiaalset kaasatust, mis võtab arvesse ka abivajajate erivajadusi.

⁴⁵ [Riigi Tugiteenuste Keskus \(rtk.ee\)](http://rtk.ee)

MEEDE IV	Innovaatilised kogukondlikud lahendused sotsiaalhoolekandes, elanike sotsiaalne toimetulek ja kaasatus
Eesmärk	<ul style="list-style-type: none"> • Pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine. • Inimväärikuse tagamine ning sotsiaalse kaasatuse suurendamine. • Elanike vaimse ja füüsilise heaolu kasv.
Meetme osakaal (eelarvest)	<ul style="list-style-type: none"> • Eraldi rahastus ESF+ meetmest.
Tulemusnäitajad	<ul style="list-style-type: none"> • Miniprojektide arv: 72 • Miniprojektides osalejate arv: 720.
Toetatavad tegevused ja tegevussuunad	<ul style="list-style-type: none"> • Pikaajalise hoolduse tegevuste ja teenuste laiendamine ning uute turule toomine sihtrühmale (näiteks integreeritud teenuste osutamine, nõustamisteenused, terviseennetuslikud tegevused, kriisiolukordades toime tagamine, vaimse ja füüsilise tervise tagamine, IT õpe, töötoad, kogemuste jagamised, õppereisid, koosviibimised, eri põlvkondade koostegutsemine, võrdsed võimalused ühiskonnaelus osalemiseks jms). • Tegevuste mitmekesistamiseks ja laiendamiseks vajalike töötajate ning spetsialistide teadmiste ja oskuste arendamine (näiteks koolitused, õppereisid, mentorlus, motivatsioonipaketid jms) ning kogemuse omandamise toetamine (töölane rotatsioon, õppereisid jms). • Tegevuste mitmekesistamiseks ja laiendamiseks vajalike uuringute, analüüside jms läbiviimine (näiteks sihtrühma küsitlused, teenuste disainimine, töötajate koolitusvajaduse ja motivatsiooni selgitamine jms). • Tegevuste mitmekesistamiseks ja laiendamiseks infotehnoloogiliste lahenduste kasutusele võtmine ja nende kasutamise alane koolitamine (äpid, internetipõhised lahendused, digiplatvormid, veebilehed jms). • Erivajadustega inimeste teenustele ligipääsetavuse parandamine ja väikevahendite soetamise abistamine (näiteks nägemis- ja kuulmispuuetega inimestele (v.a. investeeringud, mis lähevad põhivarana arve)). • Parema teadlikkuse arendamine soolise ebavõrdsuse olemusest, selle põhjustest ja sellega kaasnevatest probleemidest ning vajadusest ja võimalustest edendada soolist võrdõiguslikkust. • Põlvkondadevahelise koostöö edendamine ja eakate suurem kaasamine (näiteks vabatahtlikus töös, sotsiaalses ettevõtluses ja kogukonna tegevuses). • Muud tegevused, mis on meetmega kooskõlas.
Mittetoetatavad tegevused	<ul style="list-style-type: none"> • Investeeringud (va. tegevuste läbiviimiseks vajalikud vahendid). • Tegevusi, mida viiakse ellu sotsiaalhoolekande seaduse 2. ja 3. peatüki, tööturumeetmete seaduse § 13 või tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 2 alusel, ei toetata, välja arvatud juhul, kui tegevused loovad juba olemasolevatele teenustele lisandväärtust.

Toetuse saajad	<ul style="list-style-type: none"> Tegevusi saavad ellu viia mittetulundusühingud (sh kohalik tegevusrühm ise), sihtasutused, tegevuspiirkonnas tegutsevad mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtted ning kohalikud omavalitsused.
Nõuded taotlejale ja toetuse saajale	<ul style="list-style-type: none"> Projektitoetuse taotleja peab vastama kehtivale sotsiaalministri määruses „Kogukonna juhitud kohaliku arengu toetuse andmise tingimused ja kord“ esitatud nõuetele ja Mulgimaa Arenduskoja strateegiale 2023-2027. Kohalik tegevusrühm võib nõuda projektitoetuse taotlejalt täiendavate dokumentide esitamist lisaks sotsiaalministri määruses nõutavatele dokumentidele. Taotlusvoorudes nõutavate täiendavate dokumentide loetelu täpsustatakse enne taotlusvoorude avamist. Miniprojekti taotlejal ei tohi olla maksuvõlgnevusi ja tähtjaks esitamata majandusaasta aruandeid ega tema suhtes ei toimu likvideerimismenetlust, ei ole kuulutatud välja pankrotti või algatatud sundlõpetamist. Kui taotlejaks on kohalik tegevusrühm, peab tema projektitaotlus olema vastu võetud kohaliku tegevusrühma üldkoosoleku otsusega. Tegevused viiakse ellu 12 kuu jooksul pärast toetuse määramise kinnitamise kuupäeva. Miniprojekti taotleja peab läbima Mulgimaa Arenduskoja eelkonsultatsiooni taotluse tegevuste strateegiaga sobivuse hindamiseks ning rahastamisvõimaluste dubleerimise välistamiseks.
Toetussummad (EUR)	<ul style="list-style-type: none"> Minimaalne toetussumma 1000 eurot Maksimaalne toetussumma 6029 eurot
Toetuse määr	<ul style="list-style-type: none"> 100%
Hindamis-kriteeriumid	<ul style="list-style-type: none"> Projekti sidusus Mulgimaa Arenduskoja IV meetme eesmärkide ja tegevustega. Võimalikud hindepunktid (punktiskaala 0-2). Projekti tulemuslikkus. Millist kasu tekib projektist sihtrühmale? Kui suur on kasusaajate hulk? Võimalikud hindepunktid (punktiskaala 0-1-3-5). Taotleja suutlikkus. Milline on miniprojekti elluviija pädevus valdkonnas ning projektijuhtimises? Milline on organisatsiooni finantsiline suutlikkus? Võimalikud hindepunktid (punktiskaala 0-1-3). Projekti kvaliteet. Taotleja tegevuste eelarve realistlikkus ja põhjendatus. Projekti tegevused on selgelt sõnastatud ja arusaadavad. Võimalikud hindepunktid (punktiskaala 0-1-3). Projekti elluviimise aeg. Võimalikud hindepunktid (2 punkti kuni 6 kuud ja 1 punkt kuni 12 kuud). Keskkonnasõbralike ja/või -säästlike lahenduste kasutamine projekti eesmärkide saavutamiseks. Võimalikud hindepunktid (punktiskaala 0-1-2). Projekti mõju võrdsete võimaluste edendamisele (sooline võrdõiguslikkus, võrdne kohtlemine, ligipääsetavus). Võimalikud hindepunktid (punktiskaala 0-1-2).

Väljundnäitajad	<ul style="list-style-type: none">• Ellu viidud projektide arv• Ürituste arv
------------------------	---